

Dezvoltarea nordului Moldovei a costat circa 86 de milioane de lei în 2013

Anul trecut, ADR Nord a implementat în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) 7 proiecte de dezvoltare regională, finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), în valoare totală de 78,82 de milioane de lei, bani alocați prin Decizia 12/13 din 20 decembrie 2013 a Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR).

În afară de cei 78,82 de milioane de lei alocați din FNDR în 2013, ADR Nord a valorificat în cadrul a două proiecte de dezvoltare regională circa 7,43 de milioane de lei din banii Guvernului Germaniei, prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Astfel, împreună cu implementarea unui proiect finanțat din sursele Republicii Cehe, în valoare de 155,08 de mii de lei, și a unui

proiect finanțat de Programul de Granturi Mici al USAID, prin intermediul Agenției guvernamentale americane „Corpul Păcii” Moldova, în valoare de 60,99 de mii de lei, suma totală investită în RDN în anul 2013 este de circa 86,47 de milioane de lei, cu peste 25 de milioane de lei mai mult decât în anul 2012.

Din cele 7 proiecte de dezvoltare regională finanțate din FNDR și implementate de ADR Nord în 2013, 4 proiecte au fost lansate în 2013, iar pentru celelalte 3 proiecte, lansate în 2012, a fost extins termenul de implementare.

Cele mai multe surse financiare au fost alocate pentru proiectele de reabilitare a infrastructurii fizice, conform priorității nr. 1 din Strategia de Dezvoltare Regională Nord (SDR Nord).

„Știm cum să facem mai multe pentru regiune”

Directorul ADR Nord, Ion Bodrug, susține că rezultatele obținute odată cu implementarea proiectelor de dezvoltare regională, precum și evenimentele de anvergură organizate în regiune demonstrează că activitățile ADR Nord contribuie la impulsivitatea dezvoltării RDN. „Odată cu apropierea țării noastre de Uniunea Europeană, ne vom putea mândri cu mai multe succese în domeniul dezvoltării regionale. Este important faptul că știm cum să facem mai multe pentru RDN, grație vizitelor de studiu pe care, în

ultimii ani, angajații ADR Nord le-au efectuat în câteva state europene”, spune directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Potrivit ministrului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, ADR Nord este o „agenție cu o echipă destul de formată, o echipă care are o maturitate de 4 ani de zile, care, în această perioadă, a demonstrat, prin implementarea proiectelor, că are dreptul să zică că dezvoltarea regională în Regiunea Nord a fost acreditată”.

Continuare în pag. 2

Acest anuar informativ conține 15 pagini și a fost elaborat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord.

Vizitați [pagina ADR Nord din Facebook!](#)
Și aici, ADR Nord vorbește cu Dvs.

Vă așteptăm în grupul „[Dezvoltare regională](#)” din Facebook!

2013 în cifre:

- Circa 86 de milioane de lei
- 11 proiecte în implementare
- 3 evenimente de anvergură
- 7,721 km de drum renovat
- 18,789 km de rețele de apeduct
- 6,43 km de rețele de canalizare
- 4,02 km de rețele electrice

Evenimente

Anul trecut, în paralel cu implementarea proiectelor de dezvoltare regională, ADR Nord a organizat o conferință internațională cu genericul „Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord, până în anul 2020” (Bălți, 21-22 mai 2013) și, în premieră, evenimentul Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord (Bălți-Edineț-Soroca-Corjeuți, 8-11 octombrie 2013). De asemenea, în calitate de partener, ADR Nord a participat la organizarea celei de a doua ediții a Festivalului Cartofului (Briceni, 2 noiembrie 2013). Menționăm că prima ediție a Festivalului Cartofului a avut loc în noiembrie 2012, la Corjeuți, raionul Briceni, evenimentul fiind organizat de ADR Nord și Primăria Corjeuți.

Provocări

Deși, până în prezent, ADR Nord a implementat mai multe proiecte de dezvoltare regională, încă nu este destul de clar pentru toți cetățenii care sunt avantajele dezvoltării regionale, cine beneficiază, în primul rând, de rezultatele implementării proiectelor de dezvoltare regională, cum trebuie să fie dezvoltarea regională și care este ponderea acestui model de dezvoltare în Republica Moldova. Acesta a și fost motivul pentru care ADR Nord a elaborat un film documentar de scurt metraj, lansat la sfârșitul anului. Filmul poate fi vizionat aici: <http://goo.gl/HUlyoL>.

Perspective

În 2013, din FNDR, pentru dezvoltarea regională a regiunilor din Republica Moldova au fost alocați 191,25 de milioane de lei, din care 183,73 de milioane de lei pentru implementarea proiectelor. Pentru comparație, bugetul FNDR în anul 2012 a constituit 160,7 de milioane de lei, iar în anul 2014 este de circa 195 de milioane de lei.

În 2013, ADR Nord a participat la organizarea unui șir de activități în vederea elaborării planurilor sectoriale regionale pentru 3 sectoare de intervenție în RDN.

În Documentul Unic de Program (DUP) pentru anii 2013-2015 au fost incluse, pentru toate regiunile de dezvoltare, 61 de proiecte de dezvoltare regională, finanțate atât din FNDR, cât și de partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova. În perioada anilor 2013-2015, conform DUP, în Regiunea Nord sunt în implementare 18 proiecte, dintre care 4 au fost finalizate, 11 proiecte sunt în curs de implementare, iar 3 proiecte nu au obținut deocamdată finanțare. Valoarea totală a celor 61 de proiecte de dezvoltare regională incluse în DUP 2013-2015 este de peste 1 miliard 250 de milioane de lei.

La capitolul implementarea proiectelor, ADR Nord a obținut, în 2013, următoarele rezultate: 7,721 km de drum renovat, 2 poduri reconstruite și 2 pavilioane construite, 18,789 km de rețele de apeduct, 6,43 km de rețele de canalizare și 2 rezervoare de apă cu capacitatea de 300 m³ construite, 1 stație de epurare și 2 stații de pompare montate, 4,02 km de rețele electrice construite, 2,9 km de rețea de iluminare stradală și 359 de corpuri de iluminat eficiente energetic, 5 unități de transport achiziționate, 0,397 km de gard istoric reconstruit și 2 porți montate, 2,984 km de eugard din plasă metalică și 0,385 km de gard din metal forjat construite, un punct informativ (foișor) și o punte de vizionare a zimbrilor (belvedere) construite etc.

Film documentar despre activitatea ADR Nord

ADR Nord a elaborat un film documentar de scurt metraj despre activitatea sa în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN). Producerea filmului a costat 30 de mii de lei, acești bani fiind alocați din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională. Filmul a fost difuzat prin intermediul canalelor ADR Nord din Internet.

Activând de 4 ani, ADR Nord implementează proiecte în vederea dezvoltării durabile și echitabile a localităților din RDN, reieșind din cele trei priorități prevăzute de Strategia de Dezvoltare Regională Nord: 1) Reabilitarea infrastructurii fizice; 2) Susținerea dezvoltării sectorului privat și a pieței forței de muncă; 3) Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice. Ținându-se cont atât de prevederile legislației naționale și europene, cât și de obligațiile internaționale, o atenție sporită se acordă și proiectelor din domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile.

Ianuarie 2013						
L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

S-au aprins felinarele pentru 6 localități din raionul Soroca

Tătărăuca Veche, Soroca, 24 ianuarie 2013. A fost inaugurat un sistem modern și econom de iluminare stradală pentru 6 localități din raionul Soroca. Proiectul-pilot a fost gestionat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord, cu sprijin financiar și în parteneriat cu proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Astfel, cei 2200 de locuitori din comuna Tătărăuca Veche, raionul Soroca, nu se vor mai teme să iasă din casă la ore târzii. În total, au fost instalate 334 de corpuri de iluminat, bazate pe tehnologiile LED. Acestea sunt dirijate prin intermediul a 11 dispozitive de evidență a energiei electrice. Lungimea rețelelor este de peste 20 de kilometri. Utilizarea unei asemenea instalații moderne duce la diminuarea de două ori a costurilor de consum a energiei electrice. Anual, economiile se vor cifra la 117 000 lei, față de utilizarea soluțiilor clasice, neeficiente din punct de vedere energetic. Costul investiției este de peste 2,7 milioane lei.

„Vom face tot posibilul să menținem acest serviciu și să contribuim și prin alte acțiuni la optimizarea consumului de energie”, a declarat Liviu Raischi, primarul de Tătărăuca Veche.

Cu ocazia ceremoniei de inaugurare a sistemului de iluminare stradală, a concertat taraful lui Barbu Lăutarul.

Instalațiile de iluminare stradală sunt amplasate pe străzile principale și în perimetrul instituțiilor publice și a altor locații de interes. Pentru a crește nivelul de informare al populației despre

acest serviciu, în perioada octombrie-noiembrie 2012 a fost desfășurată o campanie de informare cu genericul „Puterea luminii readuce satul la viață”. Astfel, în comuna Tătărăuca

Veche au fost instalate 16 panouri informative. Totodată, au fost distribuite 500 de pliante.

Abordarea campaniei este „de la ușă la ușă”, pentru a favoriza comunicarea cu cetățenii, care trebuie să cunoască obiectivele, costurile și beneficiile acestui serviciu public. De asemenea, au

fost organizate 6 audieri publice.

Serviciul de iluminare stradală va fi gestionat de către întreprinderea municipală „Tătărăuca Service”, creată în 2012. Angajații întreprinderii vor fi consultați de GIZ pe toată durata derulării proiectului. La 3 decembrie 2012, Consiliul local din Tătărăuca Veche a aprobat tariful lunar pentru iluminatul stradal, în mărime de 10 lei per gospodărie.

Povestea de succes din Tătărăuca Veche a făcut obiectul unui film și a unui ghid despre iluminarea stradală pentru localitățile rurale. Publicația prezintă soluții tehnice ce sunt economice la energie și întreținere. Campania de promovare a eficienței energetice în iluminarea stradală a fost desfășurată în parteneriat cu ADR Nord, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția pentru Eficiență Energetică.

Ion Bodrug, director ADR Nord: „Acest proiect este un exemplu nu doar pentru Regiunea Nord, ci și pentru celelalte regiuni. E un proiect implementat în timp record, un proiect ce va schimba la față comuna. Acum cetățenii se vor simți mai în siguranță”.

Experiența Italiei și a Spaniei privind politica de dezvoltare regională europeană, exemplu pentru instituțiile de profil din Moldova

Un grup de funcționari de la Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agențiile de Dezvoltare Regională Nord, Centru și Sud învață din experiența Italiei cum să promoveze politica de dezvoltare regională europeană în Republica Moldova.

În acest sens, grupul din Republica Moldova a efectuat, în perioada 20-30 ianuarie 2013, o vizită de studiu în regiunile Lazio, Emilia Romagna și Veneto ale Italiei, precum și în orașul Zaragoza, Spania.

Această vizită constituie un precedent al unei sesiuni de instruire de cinci zile condusă de experți notorii din UE, care s-a desfășurat în luna septembrie 2012, la Chișinău.

Schimbul de experiență și bune practici are loc în baza Declarației privind cooperarea în domeniul dezvoltării regionale semnata la 15 iulie 2010, cu Johanness Hahn, Comisar UE pe dezvoltare regională, în cadrul politicii europene de vecinătate (European Neighbourhood Countries), printre care și Republica Moldova.

Delegația din Republica Moldova în orașul Zaragoza, Spania

Februarie 2013

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Suport consultativ și metodologic din partea experților europeni pentru două proiecte-pilot din Regiunea de Dezvoltare Nord

Bălți, 6 februarie 2013. Experți francezi și români vor oferi suport consultativ și metodologic autorităților publice locale din Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) în domeniul elaborării și îmbunătățirii propunerilor de proiecte, astfel încât acestea să fie durabile și, cât mai curând, să obțină (co)finanțări din partea fondurilor europene.

Cele 2 proiecte din RDN care vor fi îmbunătățite conform standardelor în domeniu din Uniunea Europeană sunt proiectele-pilot „Dezvoltarea instrumentelor moderne de planificare în Regiunea de Dezvoltare Nord utilizând tehnologia GIS” (GIS - Sistemul Datelor Geospațiale) și „Apicultura - model de succes pentru dezvoltarea spațiului

rural în Regiunea Nord a Republicii Moldova”. Ambele propuneri de proiecte care urmează a fi ajustate la standardele europene sunt propuse de Agenția de Dezvoltare Regională Nord.

Menționăm că proiectul de dezvoltare regională din domeniul apiculturii este inclus în Documentul Unic de Program pentru anii 2013-2015, urmând a fi finanțat în perioada acestor ani.

„Îmi exprim convingerea că reprezentanții RDN vor munci la îmbunătățirea conceptelor de proiecte, ca să fie bine puse la punct. Cu ajutorul partenerilor noștri, aceste proiecte ar putea avea mari șanse de a obține finanțare din sursele Uniunii Europene”, a menționat directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Reprezentantul Franței în cadrul proiectului Twinning, Anne Azam-Pradeilles, a spus că cele 2 proiecte-pilot din RDN vor fi adaptate la realitățile din Republica Moldova. „Rezultatul va fi cel scontat, deoarece experții străini dețin experiență în proiecte Twinning, iar specialiștii moldoveni cooperează foarte eficient și realizează în termeni acțiunile propuse”, a mai spus Anne Azam-Pradeilles.

Proiectul de aprovizionare cu apă din Duruitoarea Veche, poveste de succes pentru „Apele Moldovei”

La 7 februarie 2013, echipa OWH TV Studio a filmat mai multe locații relevante pentru proiectul-pilot de aprovizionare cu apă și canalizare în satul Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Râșcani.

Apeductul din satul Duruitoarea Veche, raionul Râșcani, a fost inaugurat la 6 septembrie 2012. Acesta va asigura cu apă potabilă cei aproape 470 de locuitori ai satului. Proiectul de aprovizionare cu apă și canalizare este gestionat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord, cu sprijinul financiar și în parteneriat cu proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Investițiile s-au cifrat la peste 2,2 milioane de lei. Până momentul de față, peste 100 de gospodării au fost conectate. În total, au fost construiți 7,5 km de apeduct și 3,3 km de canalizare.

Menționăm că, în 2013, urmează a fi construiți 6 km de canalizare. Serviciul de apă și canalizare va fi gestionat de Întreprinderea Municipală „Apă-Canal” din or. Costești, care beneficiază de asistența GIZ la elaborarea unui plan de afaceri, astfel încât activitatea sa să fie deopotrivă eficientă, în beneficiul public și profitabilă. Î.M. „Apă-Canal” din or. Costești a primit finanțare de la GIZ pentru reparația oficiului și procurarea echipamentului necesar pentru buna funcționare a operatorului.

Filmul promoțional produs de OWH TV Studio a fost comandat de Agenția „Apele Moldovei”.

Martie 2013						
L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Colaborarea dintre ADR Nord și APL necesită a fi îmbunătățită printr-o comunicare mai eficientă

Bălți, 5 martie 2013. Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) au organizat prima ședință ordinară din 2013 a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord (CRD Nord). Membrii CRD Nord au apreciat drept BUNĂ activitatea ADR Nord în anul 2012.

Șeful DGDR, Valerian Bânzaru, a trecut în revistă cele mai importante rezultate pe care ADR Nord le-a obținut în 2012, menționând că dezvoltarea regională a obținut rezultate bune în cele trei regiuni de dezvoltare ale republicii.

Directorul ADR Nord, Ion Bodrug, a prezentat raportul de activitate al ADR Nord pentru anul 2012, vorbind totodată și despre proiectele care vor fi finanțate în 2013 din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR)

Referindu-se la colaborarea cu administrația publică locală (APL), directorul Ion Bodrug a remarcat că ADR Nord a fost

creată pentru a acorda sprijin APL din nordul republicii în domeniul proiectelor de dezvoltare regională. În acest context, colaborarea dintre ADR Nord și APL necesită, în primul rând, a fi îmbunătățită printr-o comunicare mai eficientă. În acest sens, directorul ADR Nord vorbit despre necesitatea corespondenței prin intermediul e-mailului, întrucât pentru corespondența prin fax este nevoie de mult mai mult timp și resurse în plus.

Un concept de proiect privind crearea paginii web a Regiunii de Dezvoltare Nord au prezentat Ion Urușciuc, specialist în comunicare la ADR Nord, și Matthew Stahlman, voluntar de la Agenția guvernamentală americană „Corpul Păcii” în cadrul ADR Nord. Susținut de comunitatea din Regiunea de Dezvoltare Nord, acest proiect-pilot ar putea avea toate șansele să fie unul viabil, facilitând astfel atragerea investițiilor în regiune și contribuind semnificativ la îmbunătățirea comunicării dintre actorii regionali.

„Pierdem foarte mult timp când organizăm un training, un seminar sau o instruire, întrucât trebuie să expediem, în medie, de la 50 la 100 de faxuri, apoi să așteptăm confirmarea. Cu mult mai eficient ar fi să facem asta prin intermediul e-mailurilor, mai ales că primăriile au acces la Internet”, a subliniat directorul Ion Bodrug, care a solicitat președinților de raioane să prezinte ADR Nord o listă actualizată de e-mailuri ale tuturor primăriilor din regiune.

Ambasadorul Belgiei în România și Republica Moldova, interesat de Regiunea de Dezvoltare Nord

Bălți, 13 martie 2013. Ambasadorul Regatului Belgiei în România și Republica Moldova, Excelența Sa Philippe Beke, a vizitat Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), dorind să cunoască mai bine Regiunea de Dezvoltare Nord.

Cu această ocazie, diplomatul belgian a discutat cu directorul ADR Nord, Ion Bodrug, despre specificul proiectelor de dezvoltare regională care se implementează în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), precum și despre sursele de finanțare ale proiectelor. În mod special, Excelența Sa a fost interesat de etapele implementării proiectelor de dezvoltare regională și, nu în ultimul rând, de atragerea fondurilor europene în regiune.

„Dacă veți continua așa, în următorii 3 ani veți avea, cu siguranță, numeroase alte activități și proiecte. Din succinta descriere a regiunii pe care mi-a făcut-o directorul ADR Nord, am înțeles că ideile dvs., pe care le puneți în aplicare, sunt bune”, a remarcat Excelența Sa Philippe Beke.

Excelența Sa Philippe Beke discutând cu echipa ADR Nord

Aprilie 2013

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Parcul Țaul are toate șansele să redevină cartea de vizită nu doar a Regiunii de Dezvoltare Nord, ci și a Republicii Moldova

Țaul, Dondușeni, 16 aprilie 2013. Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, și directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, Ion Bodrug, au vizitat parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni, în contextul implementării proiectului de dezvoltare regională „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni”.

Ministrul Marcel Răducan a remarcat faptul că doar din sursele proprii ale administrației publice locale și fără o finanțare solidă este imposibil de reabilitat Parcul Țaul și Conacul Pommer.

În cadrul proiectului din Țaul, urmează, în primul rând, să fie construite gardurile și drumul de acces, după care Conacul Pommer. „Timp de trei ani trebuie să primim nu doar turiști din Republica Moldova, ci și de peste hotare. După

implementarea cu succes a proiectului de reabilitare a monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și a drumului de acces, Parcul Țaul are toate șansele să redevină cartea de vizită nu doar a Regiunii de Dezvoltare Nord, ci și a Republicii Moldova”, susține directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Estimăm că cca 100 de mii de locuitori din Regiunea de Dezvoltare Nord și cca 3 mii de locuitori din apropierea parcului vor fi beneficiarii direcți ai proiectului. Proiectul poate genera noi activități economice în domeniul turismului și poate face mai atractivă Regiunea de Dezvoltare Nord pentru investitori.

Zece clădiri adiționale au fost construite în parc la începutul secolului trecut, de bancherul Andrei Pommer, din Sankt Petersburg. De mai bine de 30 de ani, edificiile nu au fost reparate.

„Dacă, în timpul apropiat, nu vom lua măsurile necesare, parcul și tot ce este aici va degrada și mai mult”, a spus, cu îngrijorare, primarul de Țaul, Andronii Mitrică. „Acum pregătim un alt proiect, care va fi susținut de Ambasada Cehă. Vom aduce animale și vom crea o adevărată grădină zoologică, așa cum era cândva”, a mai spus primarul.

3 ani de la lansarea ADR Nord. „Actuala direcție de dezvoltare a Republicii Moldova este corectă”

Bălți, 23.04.2013. Acum 3 ani, în data de 23 aprilie 2010, a fost lansată, în municipiul Bălți, Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), instituție subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Avem un an de îndelungate pregătiri și încă 2 ani de multiple activități, toate menite să contribuie la creșterea condițiilor de trai pentru cetățenii din nordul Republicii Moldova.

„Proiectele implementate și evenimentele organizate de ADR Nord ne arată că actuala direcție de dezvoltare a Republicii Moldova este corectă, cifrele vorbind de la sine în acest sens. Este o direcție nouă pentru Republica Moldova, dar veche pentru Uniunea Europeană. Am înțeles ce trebuie să facem și știm cum să facem mult mai multe pentru Regiunea de Dezvoltare Nord”, susține directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

În tot acest răstimp, sume importante au fost investite în proiecte de aprovizionare cu apă și canalizare, reabilitarea infrastructurii turistice și sisteme de management a deșeurilor menajere solide.

Lansarea oficială a ADR Nord, în orașul Bălți

Mai 2013						
L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

„Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020”

Bălți, 21-22 mai 2013. Conferința Internațională cu genericul „Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020” a avut loc. Evenimentul a reunit, în prima zi a lucrărilor, peste 150 de participanți: actori regionali, naționali și internaționali, reprezentanți ai mediului academic din Republica Moldova și antreprenori.

Organizat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), în strânsă colaborare cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) al Republicii Moldova, evenimentul marchează începutul procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord, până în anul 2020. E de notat că organizarea conferinței a fost asistată de către partenerii ADR Nord din cadrul Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Republica Letonă, a căror contribuție la revizuirea Strategiei de Dezvoltare Regională Nord, lansată în cadrul evenimentului, a fost substanțială.

„Planificarea de jos în sus, cea care vine de la societate spre autoritățile publice locale și spre interesele regiunii, va asigura parteneriate de succes”, a subliniat ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan.

La sesiunea de inaugurare a conferinței și, ulterior, în contextul „Târgului proiectelor regionale”, directorul ADR Nord, Ion Bodrug, a remarcat că obiectivul conferinței internaționale de la Bălți este de a schița o imagine clară a Regiunii de Dezvoltare Nord. „Îmi exprim speranța și totodată convingerea că rezultatele conferinței ne vor ajuta să vedem cum va arăta Regiunea de Dezvoltare Nord în următorii ani, până în anul 2020. Acest eveniment este o excelentă ocazie de a prezenta partenerilor externi potențialul investițional al regiunii. Credem că proiectele implementate și evenimentele organizate de ADR Nord sunt indicatorii pozitivi ce ne demonstrează că actuala direcție de dezvoltare a Republicii Moldova este corectă”, susține directorul ADR Nord.

„Conferința Internațională «Oportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020» va lăsa, sper, o amprentă pozitivă în promovarea și conturarea mai clară a imaginii Regiunii de Dezvoltare Nord, în paralel cu politicile europene de dezvoltare și cooperare regională”, a spus președintele Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord, Ion Parea.

Sediul „Apă-Canal Costești”, reparat

Sediul ÎMDP „Apă-Canal Costești”, cu o suprafață de 300 m², în valoare de 682.655,01 de lei, fost reparat în cadrul

proiectului-pilot „Aprovizionarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Râșcani”, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), în parteneriat și cu sprijin financiar din partea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în contextul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

Valoarea totală a proiectului este de 3 074,21 de mii de lei, GIZ alocând 2 954,21 de mii de lei. Sediul ÎMDP „Apă-Canal Costești” și rețelele electrice interioare au fost reparate din surse adiționale ale GIZ. Comunitatea a contribuit cu 102,00 mii lei, bani necesari pentru elaborarea documentației tehnice la proiect.

Ambasadorul României la Corjeuți

Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al României în Republica Moldova, Excelența Sa Marius Lazurca, însoțit de ministrul Dezvoltării Regionale și

Construcțiilor, Marcel Răducan, și directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, Ion Bodrug, au efectuat, marți, 28 mai, o vizită în satul Corejeuți, raionul Briceni.

Cu ocazia acestei vizite, efectuată în contextul implementării proiectelor de dezvoltare regională în localitate, diplomatul român și delegația care l-a însoțit s-au întâlnit cu primarul de Corjeuți, Victor Andronic, după care, împreună, au vizitat cele două instituții preuniversitare de învățământ din localitate: liceul teoretic și gimnaziul.

Ulterior, oficialii au efectuat o vizită pe un șantier, unde sunt în desfășurare lucrările de construcție în cadrul proiectului „Reparația sectorului de drum local L-37 «Lipcani-Balasiniești-Corjeuți-Târnova»”.

Iunie 2013

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Raionul Râșcani analizează mai multe opțiuni de aprovizionare cu apă și canalizare

Un grup de experți au prezentat recent administrației raionale și locale din raionul Râșcani mai multe opțiuni tehnice de asigurare cu apă și canalizare a populației din raion. Analizele fac parte din ample studii de fezabilitate, elaborate cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), oferit prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova”.

Datorită acestor studii, ce vor fi finalizate în septembrie 2013, atragerea investițiilor în acest sector va fi previzibilă și posibilă. Pentru fiecare raion a fost contractat câte un ONG local, care a efectuat un sondaj pentru a măsura gradul de suportabilitate al cetățenilor pentru a achita servicii de apă și canalizare.

„Studiul constată, pe de o parte, o informare deficitară a populației cu privire la calitatea proastă a apei pe care o consumă în prezent. Însă, chiar și pe acest fundal, pragul

psihologic al prețului pe care gospodăriile sunt gata să-l suporte în cazul unui serviciu de aprovizionare depășește costurile apei în cele mai multe din orașele țării”, susține sociologul de la CBS-AXA Vasile Cantarji.

Pentru raionul Râșcani, studiul acoperă doar clusterul Prut, adică acele localități pentru care opțiunea cea mai rezonabilă este alimentarea cu apă din sursa râului Prut.

În baza studiilor de fezabilitate, vor fi elaborate propuneri de proiecte pentru asigurarea raioanelor cu servicii de calitate în domeniul aprovizionării cu apă și canalizare.

Efectuarea acestor cercetări ample se înscrie în planurile de acțiuni pentru implementarea Strategiilor raionale de dezvoltare socio-economică pentru 2012-2015. În 2012, cu sprijinul GIZ, au fost actualizate capitolele pe apă și canalizare din respectivele documente. Acestea au fost aprobate de către Consiliul Raional Râșcani.

Vicepreședintele raionului Râșcani, Alexandru Cheptănar, susține că aprovizionarea cetățenilor raionului Râșcani cu apă potabilă de calitate a fost și rămâne una din prioritățile conducerii raionului. „Sper că prin munca enormă depusă să obținem un rezultat pozitiv pentru cetățeni”, a relevat vicepreședintele raionului Râșcani.

Colaborare ADR Nord – CCI a RM

Bălți, 18 iunie 2013. ADR Nord, reprezentată de directorul Ion Bodrug, și Camera de Comerț și Industrie (CCI) a RM, filiala Edineț, reprezentată de directorul Inna Stanciu, au semnat un Acord de parteneriat în vederea realizării și dezvoltării de programe comune, specifice domeniului dezvoltării regionale și capacităților instituționale.

„Nu putem dezvolta regiunea fără a dezvolta micul business. Tot ce face ADR Nord pe segmentul infrastructură nu ar trebui nimănuică nu ar exista noi locuri de muncă. Acceptăm colaborarea noastră cu filiala Edineț a CCI, în speranța că, împreună, vom reuși să impulsivăm din punct de vedere economic localitățile de la nordul republicii”, a relevat directorul ADR Nord.

Un acord de parteneriat similar ADR Nord a semnat, în data de 26 aprilie 2013, și cu CCI a RM, filiala Bălți.

CIAL dezvoltă capacitățile APL

Bălți, 26 iunie 2013. Centrul de Informare pentru Autoritățile Locale (CIAL), lansat la sfârșitul anului trecut în orașul Ialoveni, a organizat, pentru prima dată în Regiunea de Dezvoltare Nord, un atelier de instruire cu genericul „Dezvoltarea capacităților APL în domeniul scrierii proiectelor cu finanțare externă”.

Directorul CIAL, Krzysztof Kolanowski, care și-a arătat disponibilitatea să-și împărtășească experiența în domeniu și cu autoritățile publice locale din Regiunea de Dezvoltare Nord, a prezentat în detalii misiunea CIAL în Republica Moldova. Ulterior, directorul CIAL a informat participanții la atelier despre cum și unde aceștia pot găsi informație despre sursele de finanțare externă.

În discuția sa cu directorul CIAL, directorul ADR Nord, Ion Bodrug, s-a referit la necesitatea funcționării unui centru de informare similar și în Regiunea de Dezvoltare Nord.

Julie 2013

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

„De ce ADR Nord lucrează foarte bine, iar CRD Nord este practic formal?”

Bălți, 10 iulie 2013. Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord) au organizat cea de-a doua ședință ordinară din acest an a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord (CRD Nord).

Viceministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Liviu Oboroc, a subliniat importanța participării active în cadrul ședințelor CRD Nord: „Considerăm foarte importantă implicarea activă a administrației publice locale de nivelul II în ceea ce privește proiectele de dezvoltare regională”.

Principalele realizări ale ADR Nord în perioada de raportare au fost prezentate de către directorul ADR Nord, Ion Bodrug, care i-a informat pe membrii CRD Nord despre cele mai recente rezultate obținute în nordul republicii în domeniul dezvoltării regionale.

În vederea sporirii gradului de implicare al membrilor CRD în activitățile ce au loc în domeniul dezvoltării regionale, a fost prezentat conceptul programului de dezvoltare a capacităților

membrilor CRD. Membrii CRD Nord au decis că un astfel de program este necesar. De asemenea, asta urmează să decidă și CRD Centru și CRD Sud, după care Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) va susține financiar implementarea acestuia.

„De ce ADR Nord lucrează foarte bine, are specialiști extraordinari, este flagman-ul dezvoltării regionale în Republica Moldova și Consiliul nostru este practic formal? Noi nu lucrăm, nu analizăm, venim și ridicăm aici doar mâna”, a conchis directorul executiv al Asociației Obștești „Cutezătorul”, membru CRD Nord, Vitalie Cimpoieș.

Și vicepreședintele CRD Nord, Valeriu Țarigradschi, susține ideea unui CRD Nord ai cărui membri să se implice mai activ în toate activitățile organizate de ADR Nord. Pentru asta, susține vicepreședintele Valeriu Țarigradschi, „e nevoie de un proiect cu adevărat regional, care să unească toate raioanele din Regiunea de Dezvoltare Nord”.

„Sunt mândru că aici, la nord, proiectele se implementează și ADR Nord lucrează foarte bine în acest sens. O bună parte din banii care nu sunt valorificați în alte regiuni de dezvoltare, trec aici, în Regiunea de Dezvoltare Nord”, a relevat președintele CRD Nord, Ion Parea.

Lansarea proiectului de la Țaul

Taul, Dondușeni, 4 iulie 2013. A avut loc ședința de lansare și coordonare a proiectului „Reabilitarea monumentului istorico-arhitectural Conacul Pommer și a drumului de acces la parcul dendrologic din satul Țaul, raionul Dondușeni”.

Cu această ocazie au fost prezentate lucrările preconizate pentru prima etapă de implementare a proiectului și anume: restabilirea gardului istoric cu o lungime totală de 387 m, construirea gardului din metal forjat cu o lungime totală de 293 m, construirea eurogardului cu o lungime totală de 2 807 m, instalarea porții de artă cu porțiță - o unitate, instalarea porții fără porțiță - o unitate.

Obiectivul-cheie al proiectului este reabilitarea infrastructurii zonei turistice Țaul, ce se află în centrul Regiunii de Dezvoltare Nord și poate uni două trasee, conectând astfel regiunea la circuitul turistic național și internațional.

Lansarea Parcul Industrial „Răut”

Bălți, 25 iulie 2013. A fost lansat Parcul Industrial „Răut” (PI „Răut”), cu ocazia unei ședințe ad-hoc, organizată de Ministerul Economiei. La eveniment au participat factori de decizie din mai multe ministere, precum și autoritățile publice locale, care și-au manifestat deschiderea de a acorda în locațiune, pe un termen de 30 de ani, terenul pentru dezvoltarea parcului industrial.

„Crearea PI „Răut” va permite deschiderea a cca 1300 de noi locuri de muncă și va contribui la dezvoltarea Regiunii de Dezvoltare Nord prin atragerea investițiilor în activități industriale inovative și cu valoare adăugată înaltă”, a declarat viceprim-ministrul Valeriu Lazăr.

Se estimează că, în rezultatul creării și funcționării PI „Răut”, vor spori veniturile la buget cu cca 3,2 mln. de lei anual și vor fi atrase investiții de 18 mln. de euro. „Prin crearea PI „Răut”, mediul de afaceri din regiune se va dezvolta, iar implementarea în sectorul industrial a tehnologiilor moderne și inovative va fi un succes important”, a relevat directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), Ion Bodrug.

August 2013

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Casă de cultură modernă, în „satul cu proiecte”

Băhrinești, Florești, 11 august 2013. Primăria Băhrinești a organizat evenimentul festiv de inaugurare a casei de cultură din localitate. Agenția de Dezvoltare Regională Nord a contribuit la renovarea edificiului de cultură prin implementarea proiectului de dezvoltare regională „Intersecții culturale”, proiect ce se înscrie în prioritatea 3 a Strategiei de Dezvoltare Regională Nord - îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

„Proiectul de renovare a casei de cultură din Băhrinești este un bun exemplu pentru foarte multe localități din republică. Se știe că dezvoltarea armonioasă a unei regiuni poate fi doar în contextul dezvoltării sectorului economic. Dar avem nevoie și de cultură, un segment important, ce poate asigura, în mare măsură, eficiența proiectelor pe care le implementăm, astfel încât cetățenii să aprecieze și din alt punct de vedere munca celor care reușesc să facă lucruri frumoase. La Băhrinești avem un proiect de succes, un proiect ce ar putea face mai atractivă localitatea pentru turiști”, a menționat directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Instituția de cultură va putea aduna toate generațiile din sat,

întrucât este dotată cu o sală pentru concerte și una de calculatoare, hotel și restaurant.

Pentru proiectul de la casa de cultură din Băhrinești au fost alocați, din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), 1.255,4 de mii de lei. În rezultatul implementării proiectului „Intersecții culturale”, casa de cultură din localitate este conectată la sursa de energie electrică, iar platforma din fața clădirii este pavată. Totodată, pentru lucrarea „Efectuarea lucrărilor de amenajare a teritoriului aferent casei de cultură din satul Băhrinești, raionul Florești” au fost cheltuiți 658.964,29 de lei, bani alocați din FNDR. De asemenea, tot din sursele FNDR, s-a achiziționat mobilier, obiecte de uz gospodăresc, echipament tehnic și tehnică de calcul.

E de menționat că bugetul proiectului de renovare a casei de cultură din Băhrinești se ridică la peste 3 milioane 200 de mii de lei, bani proveniți atât din sursele FNDR, cât și din alte surse.

Potrivit unor date, 15 din cele 56 de case de cultură din raionul Florești au nevoie de reparații capitale.

Primarul de Băhrinești, Feodosia Bunescu, susține că bugetul proiectelor de la Băhrinești este, în acest an, de două ori mai mare decât bugetul satului în general, de aceea Băhrinești mai este numit și „satul cu proiecte”.

Dezvoltarea regională a Letoniei, exemplu pentru Republica Moldova

Letonia, 27 iulie - 1 august 2013. Un grup de specialiști de la Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord)

a efectuat o vizită de studiu în Letonia în vederea preluării experienței în domeniul elaborării documentelor strategice. Astfel, partenerii de dezvoltare din cadrul Ministerului Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale (VARAM) din Letonia au oferit asistență specialiștilor ADR Nord în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a Regiunii de Dezvoltare Nord pentru perioada 2014-2020.

Cu ocazia vizitei de lucru, au fost organizate discuții și vizite în mai multe localități din Letonia. Experiența din Letonia, susțin specialiștii ADR Nord, va duce la îmbunătățirea procesului de planificare strategică în Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova. De asemenea, în rezultatul vizitei de lucru, specialiștii în probleme strategice și planificare de la ADR Nord își vor îmbunătăți experiența în privința elaborării documentelor strategice de planificare a dezvoltării regionale la nivel local și regional și vor studia cele mai importante exemple ale politicii policentrice de dezvoltare a Letoniei, în special dezvoltarea orașelor.

Incubator de afaceri, inaugurat la Sângerei

Sângerei, 8 august 2013. A fost inaugurat încă un incubator de afaceri în Regiunea de Dezvoltare Nord. Incubatorul de Afaceri din Sângerei este al 5-lea de acest gen în Republica Moldova, creat în baza unui proiect al Uniunii Europene în valoare de 7 milioane de lei.

Potrivit Ministerului Economiei, Incubatorul de Afaceri din Sângerei va găzdui 20 de companii și va crea 100 de noi locuri de muncă.

„Crearea incubatoarelor de afaceri în Regiunea de Dezvoltare Nord vor contribui la creșterea economică a regiunii. Acest fapt este esențial atunci când vorbim despre dezvoltarea regională. Or, după cum ne-am convins, experiența europeană ne arată exact asta”, susține directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Menționăm că primul incubator de afaceri în mediul rural din Republica Moldova urmează, spre sfârșitul anului 2013, a fi inaugurat în comuna Larga, raionul Briceni, în cadrul căruia ADR Nord a finalizat implementarea proiectului „Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga - un factor important în activitățile privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune”.

Septembrie 2013						
L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Rezervația „Pădurea Domnească” va deveni mai atractivă pentru turiști

Glodei, 5 septembrie 2013. Turiștii vor avea posibilitate, din toamna anului viitor, să-și petreacă vacanțele și în timpul nopții la Rezervația Naturală de Stat „Pădurea Domnească”. Construcția infrastructurii, necesară pentru dezvoltarea turismului în rezervație, va fi posibilă grație implementării proiectului „Amenajarea traseului ecoturistic Pădurea Domnească”, implementat de Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord).

Acest proiect, susține directorul ADR Nord, Ion Bodrug, a fost votat de către membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Nord (CRD Nord) anume pentru faptul că are o mare importanță națională, fiind vorba de o rezervație unică în republică. „Să vedeți că această perlă a Regiunii de Dezvoltare Nord - Pădurea Domnească - va atrage investiții foarte și foarte interesante în următorii 5-7 ani, după ce va fi

construită infrastructura necesară. Anume astfel de destinații atrag turiști care nu trăiesc în Republica Moldova”, a menționat directorul Ion Bodrug.

Proiectul „Amenajarea traseului ecoturistic Pădurea Domnească”, lansat joi, 5 septembrie curent, în incinta Consiliului Raional Glodei, prevede construcția unui centru de informare a turiștilor, o parcare pentru autoturisme, o belvedere, de unde turiștii vor admira zimbrii, construcția a trei pensiuni a câte 7 locuri de cazare fiecare, precum și spații cu toate condițiile necesare pentru camping.

Potrivit autorităților, rezervația „Pădurea Domnească” este vizitată anual de 3-4 mii de turiști, iar asta în lipsa unei infrastructuri bine dezvoltate.

Președintele raionului Glodei, Valeriu Țarigradschi, care este și vicepreședintele CRD Nord, susține că atracțiile turistice specifice raionului Glodei pot contribui la dezvoltarea economică a raionului.

Au început lucrările de construcție a rețelelor de apă și canalizare către subzona nr. 3 a ZEL „Bălți”

Bălți, 9 septembrie 2013. Au început lucrările de construcție a rețelelor de apă și canalizare în cadrul proiectului de dezvoltare regională „Susținerea dezvoltării sectorului privat și procesului de atragere a investițiilor în Regiunea de Dezvoltare Nord prin construcția rețelelor de apă și canalizare pentru subzona nr. 3 a Zonei Economice Libere «Bălți»”.

La prima etapă a proiectului, a fost planificată construcția apeductului (600 mm), în lungime de 1,56 km, începând de la râul Răut (str. Ștefan cel Mare). Un astfel de apeduct ar permite livrarea unui volum de apă de 35 000 m³/zi. La cea de a doua etapă a proiectului, pe teritoriul ZEL „Bălți” vor fi construite rețelele interioare de apă și canalizare.

Acesta este al doilea proiect de dezvoltare regională implementat de ADR Nord pe teritoriul ZEL „Bălți”.

În Regiunea de Dezvoltare Nord au fost inaugurate două centre medico-sociale

Bălți-Țaul, 18 septembrie 2013. Au fost inaugurate două centre medico-sociale în Regiunea de Dezvoltare Nord. E vorba de Centrul medico-social „Rebeca” din municipiul Bălți și de Centrul medico-social „Sfânta Iuliana” din satul Țaul, raionul Dondușeni.

Astfel, grație Guvernului din Cehia, care a investit în dotarea și funcționarea celor două centre, pe o perioadă de trei ani, 300 de mii de euro, vârstnicii vor beneficia de serviciile asistenților medicali, care le vor asigura tratament medical de calitate.

Directorul ADR Nord, Ion Bodrug, le-a urat succes celor care vor administra cele două centre medico-sociale, urându-le să poată să dăruiască zâmbete și bună dispoziție beneficiarilor. „Aș vrea să remarc că asta nu e pentru prima dată când Guvernul ceh, prin intermediul Ambasadei republicii Cehie în Chișinău, susține Regiunea de Dezvoltare Nord”, a subliniat directorul ADR Nord.

Octombrie 2013

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord, un precedent frumos pentru toate regiunile de dezvoltare din Republica Moldova

ADR Nord, sub egida Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, și Consulatul General al României în Bălți au organizat, în premieră, Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord (RDN). Evenimentul s-a desfășurat în perioada 8-11 octombrie 2013, în orașele Bălți și Edineț și în satul Corjeuți, raionul Briceni.

Prin organizarea acestui eveniment, ADR Nord a urmărit să promoveze potențialul economic și investițional al RDN, să susțină actorii regionali în procesul de creare a parteneriatelor.

BĂLȚI, 8 octombrie. La deschiderea Zilelor RDN au participat Alteța Sa Regală Radu, Principe al României, care a salutat participanții la eveniment în numele Casei Regale a României, și ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan.

EDINEȚ, 9 octombrie. Antreprenori din România, Letonia, Ucraina și Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova s-au întrunit în cadrul unui forum economic, la care a participat și viceprim-ministrul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr.

SOROCA, 10 octombrie. Delegația letonă a vizitat un șir de localități din Regiunea de Dezvoltare Nord, printre care și orașul Soroca. Gazda evenimentului, Primăria Soroca, le-a organizat partenerilor noștri din Letonia o vizită la cele mai importante puncte turistice din localitate.

CORJEUȚI, BRICENI, 11 octombrie. Satul Corjeuți, raionul Briceni, va colabora cu municipalitatea Aloja din Letonia. În acest sens, în contextul Zilelor RDN, primarul de Corjeuți, Victor Andronic, și primarul comunei Aloja, Valdis Barda, au semnat un acord de colaborare.

Evenimentul Zilele RDN a fost organizat, în parteneriat, de Ministerul Protecției Mediului și Dezvoltării Regionale din Republica Letonă (VARAM), Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Banca Comercială Română, Primăria Edineț, Primăria Corjeuți, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Edineț, și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Potrivit directorului ADR Nord, Ion Bodrug, prezența Principelui Radu al României la deschiderea Zilelor Regiunii de Dezvoltare Nord a subliniat importanța unui astfel de eveniment inedit, dedicat unei regiuni de dezvoltare din Republica Moldova.

Soluții pentru eficientizarea și sporirea performanței de activitate a CRD Nord

Costești, Ialoveni, 17-18 octombrie 2013. Membrii Consiliului Regional pentru Dezvoltare Regională Nord (CRD Nord) au participat la un atelier de lucru de două zile organizat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) și Agenția de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Internațională a Germaniei (GIZ).

Președintele CRD Nord, Ion Parea, consideră că acest atelier de lucru este binevenit, întrucât va contribui la eficientizarea activității CRD Nord. „Este foarte important ca, începând cu anul 2014, fiecare raion din Regiunea de Dezvoltare Nord să implementeze cel puțin un proiect de dezvoltare regională. În acest fel putem consolida și activitatea CRD Nord”, a relevat președintele CRD Nord.

directorul ADR Nord, Ion Bodrug, și-a exprimat convingerea că atelierul de lucru, ce se va solda vineri, 18 octombrie, cu organizarea ședinței CRD Nord, va contribui la eficientizarea activităților de mai departe. „Credem că o să preluăm multe practici bune și o să muncim mai departe pentru dezvoltarea Regiunii Nord”, a subliniat directorul ADR Nord.

Primul incubator de afaceri din mediul rural a fost inaugurat în comuna Larga, raionul Briceni

Larga, Briceni, 3 octombrie 2013. MDRC și ADR Nord, în colaborare cu Primăria Larga, raionul Briceni, au organizat evenimentul de inaugurare a Instituției Publice „Incubatorul de Afaceri Larga” (IP „I.A. Larga”), primul incubator de afaceri din mediul rural în Republica Moldova, în cadrul căruia 20 de mii de agenți economici din raionul Briceni vor putea beneficia de consultanță și instruire antreprenorială.

„Investiția aceasta va contribui la crearea unui mediu de afaceri favorabil dezvoltării IMM-urilor din 8 localități ale raionului Briceni”, a declarat ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Marcel Răducan.

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord (ADR Nord), Ion Bodrug, a menționat că IP „I.A. Larga” a fost creat în rezultatul implementării proiectului de dezvoltare regională „Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga - un factor important în activitatea privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune”, implementat de ADR Nord din sursele FNDR.

Noiembrie 2013						
L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Festivalul Cartofului, ediția II, Briceni

Festivalul Cartofului, ediția II, a avut loc sâmbătă, 2 noiembrie, în orașul Briceni. Festivalul a promovat cultura cartofului și calitatea bucatelor tradiționale gătite din cartofi.

Evenimentul a fost organizat, în parteneriat, de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Consiliul raional Briceni, Federația Națională a Fermierilor din Moldova, Agenția de Dezvoltare Regională Nord și Universitatea Agrară de Stat din Moldova.

Programul Festivalului a inclus expoziții cu vânzare a cartofilor,

produselor din cartof, preparatelor de uz fitosanitar, tehnicii agricole și articolelor meșteșugărești; atelier de lucru: „Starea actuală și perspectivele dezvoltării cartofului”; spectacol muzical și dans cu participarea formațiilor artistice din regiune și țară cu genericul „Cartoful - a doua pâine”; concursuri; concert cu participarea interpreților de muzică populară și ușoară, horă.

Cartoful, a patra sursă de energie alimentară după orez, grâu și porumb, a fost cunoscut de oameni cu 8000 de ani în urmă, fiind cultivat de către comunitățile de vânători și culegătorii din apropierea lacului Titicaca, aflat în zona înaltă a munților Anzi, la frontiera dintre Peru și Bolivia.

Ministrul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Marcel Răducan, la Festivalul Cartofului: „Eu sunt sigur că nu e departe acel timp când Polonia va importa cartofi din Republica Moldova!”

O delegație din Kârgâzstan a vizitat Agenția de Dezvoltare Regională Nord

Bălți, 6 noiembrie 2013. O delegație din Republica Kârgâzstan, compusă din funcționari de stat, primari, reprezentanți ai societății civile și ai mediului de afaceri, a vizitat Agenția de Dezvoltare Regională Nord pentru a lua cunoștință de politica dezvoltării regionale a țării noastre.

Oficialii străini au venit să studieze evoluția procesului de dezvoltare regională în Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN), inclusiv acțiunile și proiectele ce contribuie la dezvoltarea economică a regiunii.

Astfel, din prezentarea directorului ADR Nord, Ion Bodrug, delegația din Kârgâzstan a avut posibilitatea să cunoască mediul investițional și cel economic din RDN, proiectele de dezvoltare regională implementate în nordul republicii și evenimentele de anvergură organizate de ADR Nord în vederea promovării regiunii și atragerii investițiilor.

La sfârșitul vizitei, reprezentanții delegației au mulțumit părții moldave pentru disponibilitatea de a-și împărtăși experiența și și-au exprimat disponibilitatea în vederea stabilirii unor noi parteneriate și cooperări bilaterale.

În acest context, în perioada 26-30 noiembrie 2013, o delegație din Republica Moldova a efectuat o vizită de studiu și schimb de experiență în Republica Kârgâzstan.

Regiunile de dezvoltare din RM, interesate de experiența Regiunii Vest din România

Timișoara, România, 25-26 noiembrie 2013. A avut

loc forumul comun România-Republica Moldova cu tema „Cooperare în dezvoltare regională”. Evenimentul a

fost organizat în vederea schimbului de experiență referitor la dezvoltarea regională în cele două țări. În cadrul forumului, directorul Agenției ADR Nord) Ion Bodrug, a prezentat potențialul socio-economic a Regiunii de Dezvoltare Nord, referindu-se la eventuala participare a celor două părți, în calitate de parteneri, în cadrul unor proiecte finanțate de Comisia Europeană.

„Le mulțumim colegilor din Regiunea Vest că ne ajută să ne pregătim pentru primirea investițiilor europene. Mă bucur că România ne sprijină din toate punctele de vedere să mergem mai departe, spre Uniunea Europeană”, a spus directorul Ion Bodrug.

Forumul România-Republica Moldova cu genericul „Cooperare în dezvoltare regională” este una dintre acțiunile ce a urmat semnării unui memorandum de înțelegere pe tema dezvoltării regionale încheiat între Regiunea Nord (Republica Moldova) și Regiunea Vest (România).

Decembrie 2013

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Drumul ce străbate satul Corjeuți (Briceni) și ajunge până în satul Trinca (Edineț) a fost reabilitat

Locuitorii satului Corjeuți, raionul Briceni, beneficiază de drum nou, asta pentru că au fost finalizate lucrările de reabilitare a sectorului de drum local L-37 (Lipcani-Balasinesti-Corjeuți-Târnova), în lungime de 7,721 km. Acesta este și cel mai mare proiect de dezvoltare regională implementat, în Republica Moldova, în ultimii 2 ani.

„Reabilitarea acestei porțiuni de drum va contribui esențial la sporirea activităților economice în satul Corjeuți, un sat ce, în ultima vreme, a devenit vedetă în mass-media. Cred că putem vorbi despre o realizare frumoasă a raionului, a primarului de Corjeuți și a comunității în general”, a menționat directorul ADR Nord, Ion Bodrug.

Valoarea totală a proiectului, în care intră, în mare parte, cheltuielile pentru lucrările de reabilitare a porțiunii de drum ce străbate satul Corjeuți și ajunge până în satul Trinca, raionul Edineț, este de 51 270 100,00 de lei. Bani au fost alocați din sursele Fondului Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR).

„Este un proiect foarte reușit, de anvergură. Să primească această localitate și alte localități conexe o sumă de peste 50 de milioane de lei e un succes important”, a menționat șeful Direcției generale dezvoltare regională din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Valerian Bânzaru

În satul Corjeuți, pe ambele părți ale drumului renovat, au fost asfaltate și trotuarele. Parțial, același lucru a fost făcut și în satul Trinca din raionul Edineț. Totodată, de-a lungul traseului ce străbate satul Corjeuți au fost reabilitate și două poduri, iar primarul localității, Victor Andronic, a promis că, până în primăvara anului viitor, îi va convinge pe săteni să vopsească cu var bordurile trotuarelor și să planteze flori în parcelele de pe marginea drumului, astfel încât strada centrală ce străbate satul să capete un aspect frumos.

Șeful DGDR, Valerian Bânzaru, i-a felicitat pe drumari cu ocazia finalizării lucrărilor de reabilitare planificate și a menționat că, la această etapă, misiunea comisiei va fi să identifice toate neajunsurile și să evalueze ceea ce a mai rămas de făcut în cadrul proiectului.

Stație de epurare și stație de pompă moderne la Otaci

La Otaci, raionul Ocnîța, în cadrul proiectului „Servicii calitative de apă și canalizare în orașul Otaci pentru un mediu curat în Regiunea Nord”, au fost finalizate lucrările de construcție a stației de epurare și a stației de pompă. De asemenea, au fost reconstruite și rețelele de canalizare.

Lucrările de reconstrucție a rețelilor de canalizare și a stației de epurare din orașul Otaci au început în septembrie 2012 și au fost finalizate în noiembrie 2013.

Valoarea totală a proiectului se cifrează la peste 25 milioane lei. Pentru finalizarea subproiectului „Reconstrucția rețelilor de canalizare și construcția stației de epurare și stației de pompă din orașul Otaci” (a II-a etapă) au fost aprobate și valorificate, în anul 2013, circa 15 milioane de lei.

Audieri publice pe tema Programelor Regionale Sectoriale

Bălți, 18 decembrie 2013. Autoritățile publice locale (APL) din Regiunea de Dezvoltare Nord (RDN) s-au reunit pentru a se informa și a pune în discuție Programele Regionale Sectoriale (PRS) în domeniile Managementul Deșeurilor Solide (MDS) și Eficiența Energetică a Clădirilor Publice (EECP).

„ADR Nord, ca lider în procesul de planificare regională, și în colaborare cu GIZ, am inițiat procesul de planificare sectorială integrată în domeniile aprovizionării cu apă și canalizare, managementul deșeurilor solide, eficiența energetică a clădirilor publice și urmează componenta drumurilor locale și regionale”, a spus directorul ADR Nord, Ion Bodrug, subliniind în importanța acestui eveniment.

Specialiștii ADR Nord și consultanții GIZ - GOPA2 urmează să studieze propunerile participanților la audierile publice, să le adapteze la PRS în MDS și EECP, astfel încât la ședința următoare a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Regională Nord (CRD Nord), programul să fie aprobat și racordat la Planul Operațional Regional Nord (POR Nord) și Strategia de Dezvoltare Regională Nord (SDR Nord).

AGENȚIA DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD

MD-3100, mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri, 8A,
Republica Moldova

Telefon: +373 231 29779
Fax: +373 231 61980
E-mail: comunicare@adrnord.md

Cooperare pentru dezvoltare

www.adrnord.md

ADR Nord, cu sediul în orașul Bălți, este o instituție publică necomercială, cu autonomie financiară, subordonată Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC) al Republicii Moldova. ADR Nord activează în domeniul dezvoltării regionale din aprilie 2010.

Scopul ADR Nord este de a contribui la dezvoltarea durabilă și echitabilă a Regiunii de Dezvoltare Nord, urmărind reducerea decalajelor de dezvoltare a diferitor zone din regiune în favoarea locuitorilor ei.

Misiunea ADR Nord este de a mobiliza eforturile pentru a asigura dezvoltarea socio-economică durabilă a Regiunii de Dezvoltare Nord în baza normelor și a standardelor europene.

Prioritățile ADR Nord sunt:

1. Reabilitarea infrastructurii fizice;
2. Susținerea dezvoltării secto-rului privat și a pieței forței de muncă;
3. Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

Conferință internațională:
„Opportunități de dezvoltare socio-economică a Regiunii de Dezvoltare Nord până în anul 2020”
Bălți, 21-22 mai 2013

Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord

Ziua Europei, sărbătorită la Soroca

Soroca, 24 mai 2013. Cetatea Soroca a găzduit, pentru prima dată, celebrarea Zilei Europei. Sărbătoarea, devenită o frumoasă tradiție în mai multe localități din Republica Moldova, a debutat cu inaugurarea unei expoziții dedicate Uniunii Europene și meșteșugurilor tradiționale din regiune.

La eveniment au participat ambasadori și membri ai corpului diplomatic din țările europene aflați în misiune la Chișinău, personalități din nordul Republicii Moldova, precum și o delegație care a reprezentat conducerea regiunii Vinnița, Ucraina.

Evenimentul a continuat cu un spectacol de muzică și dans cu genericul „Armonii europene”, la care au participat artiști și formații renumite din Republica Moldova și de peste hotare.

Ca în anii precedenți, Ziua Europei în Regiunea de Dezvoltare Nord este organizată, în parteneriat, de Agenția de Dezvoltare Regională Nord, Consutul General al României la Bălți și Centrul Interactiv European „Pro-Europa” Bălți. În acest an, la organizarea

evenimentului participă și Consiliul Raional Soroca.

În Regiunea de Dezvoltare Nord, Ziua Europei a fost celebrată oficial pentru prima dată la 14 mai 2011, în municipiul Bălți. În 2012, tot la Bălți, Ziua Europei a fost sărbătorită la 26 mai.

Ziua Europei la Soroca a fost sărbătorită pe malul Nistrului, în preajma faimoasei cetăți

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord, Ion Bodrug, i-a felicitat pe soroceni cu prilejul sărbătorii Zilei Europei, în premieră la Soroca. „Îmi pare foarte bine că Ziua Europei poate fi organizată deja și în regiuni, iar asta cu susținerea Consulatului General al României la Bălți și cu ospitalitatea și organizarea excepțională din partea Consiliului Raional Soroca. Mă bucur foarte mult că, deja al treilea an, în Regiunea de Dezvoltare Nord se sărbătorește Ziua Europei”, a subliniat, în discursul său, directorul Ion Bodrug.